

Jaakko Avikainen

Opettaja Neina Liukkonen ja pedagoginen kehittämisspäällikkö Laura Kuismala yhdessä Etelä-Savon ammattioppilaitoksen kolmesta Keitaasta.

Kirjasto on myllerryksessä

Etelä-Savon ammattiopisto säilyttää vain käsi-kirjastot. Kirjojen lainaus ei ole vetänyt viime vuosina.

Kirsti Vuorela

Etelä-Savon ammattiopiston, Esedun kirjastosta ei enää voi käydä lainaamassa kirjoja.

Lainaustoiminta päättyi jo syyskuun puolella ja lainatun

aineiston viimeinen palautuspäivä on ensi maanantaina.

Muutos on osa oppilaitoksen digitalisoitua tulevaisuutta ja se päätettiin toteuttaa samanaikaisesti Mikkelin kaupungin kirjaston kirjastojärjestelmän uudistuksen kanssa.

–Meillä on ollut jo useita vuosia suunnitteilla kirjasto-toiminnan kehittämisen tietopalvelun suuntaan, kertoo Esedun pedagoginen kehittämisspäällikkö **Laura Kuismala**.

–Päätimme että emme lähde kaupungin uuteen järjestelmään, vaan etsimme itsellemme vaihtoehtoisia toimintatapoja, sanoo kehittämisspäällikkö **Neina Liukkonen**.

Viime vuonna tehdyn selvityksen mukaan Esedun kirjaston aineisto on kiertänyt kehnoiksi. Sitä on voinut lainata Mikkelin kaupunginkirjaston kortilla ja noin puolet lainaajista onkin tullut talon ulkopuolelta.

–Perinteisten kirjojen merkitys opetustyössämme ei sinänsä vähene, mutta niiden rooli muuttuu yhdeksi tiedon lähteeksi taskussa kulkevan tietokoneen ja yhteisöllisesti luotavan tiedon rinnalle, Kuismala muotoilee.

–Työvoimavaltaisella alalla, kuten matkailu-, ravitsemus- ja talousalalla kirjat eivät ole enää niin oleellisissa roolissa kuin aiemmin, sanoo opettaja **Neina Liukkonen**.

Ammatillisessa opetukses-

sa on tänä syksynä astunut voimaan tutkintouudistus.

99 Käsikirjastoihin siirrettynä kirjat ovat lähempänä opiskelijoita.

LAURA KUISMALA
PEDAGOGINEN KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ

Uusissa tutkinnon perusteissa korostetaan osaamista ja työelämälähtöisyyttä sekä opiskelijoiden yksilöllisiä ja joustavia opintopolkuja.

Käytännössä kirjaston aiemmin lainattavaa aineistoa siirretään Esedun eri toimipisteiden käsikirjastoihin.

–Olemme saaneet positiivista palautetta siitä, että käsikirjastoihin siirrettynä kirjat ovat lähempänä opiskelijoita, Kuismala kertoo.

Konkreettinen esimerkki uudesta pedagogisesta ajattelusta ovat Keitaat, Esedun virtuaaliset opetustilat, jotka mahdollistavat tehokkaan tietojen ja viestintätekniiikan käytön. Niissä etsitään ja jaetaan tietoa samalla tavoin kuin kirjastoissa sata vuotta sitten.

–Kiinnostavinta tässä muutoksessa on se oivallus, että tietoa voidaan tuottaa vuorovaikutuksessa, sanoo Taru Särkkä.

Vainaja mättäällä

Kirjat Kirsi Pehkonen

Karhuvaaran uhuri, Myllylahti 2015, 268 sivua.

Nuortenkirjailijana tunnettu kuopiolainen **Kirsi Pehkonen** on julkaissut esikoisdekkarinsa. Se sijoittuu kuvitteelliseen Karhuvaaran luontokuvakeskukseen, itärajan tuntumaan. Siellä turistiryhmät ja luontokuvaajat viettävät öitä metsään rakennetuissa kuvauksokopeissa haaskalla houkutelua karhuja kameran linssin läpi syynäämässä.

Keskuksen rauha järkkyy, kun yhden koiran tuntuasta, mustikkamättäiden keskeltä löytyy ruumis. Asiaa ryhtyy selvittämään rikostutkija Soitunlampi, joka on tiukan paikan edessä. Ei motiivia, ei surma-asetta, ympärillä vain loppumaton korppimaisema.

Pehkonen kerii juonta taitavasti auki, antaa lukijalle vihjeitä, mutta jättää ratkaisevat vinkit ja henkilöt piiloon. Niinpä jokainen oivallus houkuttelee lukemaan eteenpäin.

Tarina on helppo samaisua, etenkin itäsuomalaisena lukijana, sillä tapahtumapaikka ja henkilöt ovat uskottavan oloisia. Teksti on nopealukuisia ja dialogi hyvää.

Yhteen ratkaisevaan virheeseen kirjailija kuitenkin sortuu. Juuri kun jännitys on tiheimmillään ja ainekset erinomaisen dekkariin koossa, Pehkonen viheltää pelin poikki ja juoksuun kertomuksensa liian pikaisesti päätökseen.

Dekkareita mahtuu kolme toista tusinaan. Karhuvaaran uhuriin ansio on sen tematiikassa, ei veret seisauttavassa murhamysteerissä.

Pehkonen ottaa tekstillään kantaa luontokuvauksen kiistelyihin menetelmiin, kuten kuvamanipulaatioihin, houkuttimien ja vankeudessa elävien villieläinten hyödyntämiseen kuvauksissa.

Kirjassa vihjataan takavuosilta tuttuun uutisiin, joten lukijan täytyy aika ajoin terästä muistiaan: tämä on romaani, ei tietokirja.

Kaiken kaikkiaan Pehkonen on onnistunut laatimaan oikein näppärän dekkarin, jossa viehättää eniten sen kotoinen tutuus.

Kirsti Vuorela

Hyvä: Tapahtumien sijoittuminen luontokuvakeskukseen.

Huono: Turhan kiihkeä loppukiri.

Erityistä: Kirjoittajalta ilmestyy lokakuussa uusi teos.

Veljekset opastavat arvokartalla

Kirjat Klaus Helkama

Suomalaisten arvot, SKS 2015, 252 sivua.

Suomalaisten arvoja pitemmällä aikavälillä (1975–2007) karotoitava teos tulee tarpeeseen Suomen talouden taantues- ja Euroopan etsiessä toimintamalleja pakolaisvirtojen hallintaan.

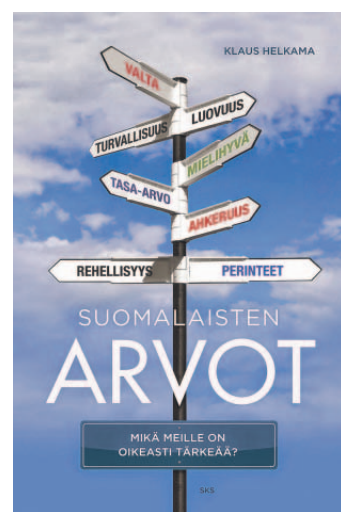
Alkupuolella oppikirjamaisuus menetelmäesittelyineen kangistaa esitystapaa, eikä täysin selviä, millaisin kriteerein vastaajat on valittu ja ryhmitelty esimerkiksi iän, sukupuolen, koulutuksen ja ammatin suhteen.

Mutta onneksi Seitsemän veljestä esimerkkiaineistona tuo eloa tähänkin osuuteen.

Keskeisten kyselyjen vastaajat ovat Pyhtäältä.

Tärkeintä ovat kuitenkin vertailut vastaaviin tutkimuksiin eri puolilla Eurooppaa. Arvojen tyypittely helpottaa abstraktien aiheiden hahmotamista (muun muassa tasa-arvo, työ, rehellisyys, puolustus-tahto, koulutus).

Käy ilmi, että ilmainen opetus ja kattava kouluverkosto ovat suomalaisille arvo sinän-

sä, jonka mielekkäisyys korostuu, kun lisäksi käy ilmi, että Yhdysvalloissa yksityinen koulutus maksaa yhteiskunnalle suhteellisesti enemmän.

Ehkä yllättäen kansalaisuutta enemmän arvoja säätelee työala, sillä saman ammatin harjoittajat eri maissa kannattavat samoja arvoja, jotka ovat toiset kuin toisilla ammattiryhmillä.

Ahkeruutta perisuomalaisena ominaisuutena pitäviä saat- taan yllättää, että työ arvona on samaa tasoa muissakin maissa, kun taas mediassa työtä pidetään arvona ylitse muiden.

Taloudellisen tilanteen nopeaakin vaikutusta yleensä vakaisiin arvoihin kuvaa pyhtääläisten ”moraalisen universumin” kapeneminen vuonna 1993 verrattuna suomalaisen keskiarvoon, joka taas oli suppeampi kuin muissa Pohjoismaissa.

Syynä Helkama pitää tuolloista lamaa, jolloin paljon teollisia työpaikkoja menettä-neissä pitäjässä turvallisuus-hakuisuus lisääntyi ja vallan arvostus nousi.

Kuitenkin menestyvimmät kansantaloudet löytyvät sieltä, missä tasa-arvo, demokraattiset oikeudet ja erilaisuuden salliminen ovat arvojen kärjessä, eivät huippuosaajat ja kilpailu.

Helkama uskaltanut jopa vertaamaan erään suuryhtiön sortumista tutkimukseen, jossa todettiin, että kanaloissa erityiskohtelua saavat huippu-munijat tappavat heikompia ja kokonaistuotanto laskee, mutta toisessa häkissä munamäärä kolminkertaistui, kun kanoja kohdeltiin yhtäläisesti.

Eeva Kurki

Hyvä: Testi oman arvojärjestyksen selvittämiseksi.

Huono: Mukana hämää terminologiaa.

Erityistä: Uimahallitavat arvomittareita.

Urheilijat voittivat värityskirjat

Liisa Kukkola

Sofi Oksanen ja **Katja Ketun** syyskuussa julkaistut romaanit nousivat kumpikin viiden myydyimmän kotimaisen kaunokirjan listalle. Myös **Ilkka Remeksen** uusin on odotettu nousija listalle.

Käännettyjen kaunokirjojen listan ykköstilalla säilyi **Stieg Larssonin** Millennium-sarjaa jatkava **David Lagercrantz**in Se mikä ei tapa. Toinen ruotsalainen, **Liza Marklund** nousi listalla kolmanneksi.

Aikuisten värityskirjat ovat hallinneet viime keväästä lähtien myydyimpien tietokirjojen listaa, mutta syyskuussa ne kohtasivat voittajansa.

Myydyin tietokirja syyskuussa oli jalkapalloilija **Jari Litmasen** elämäkertateos 10, hopeasijalle nousi jääkiekkoilija **Jarkko Ruudun** elämä-kerta.

Soili Perkiön toimittama Soiva laulukirja on ollut myydyimpien lasten ja nuorten kirjojen listalla yli kaksi vuotta.

Syyskuun myydyimmät

Kotimaiset kaunokirjat:

1. Sofi Oksanen: Sofi Norma. 2. Ilkka Remes: Ilkka Jäätyvä helvetti. 3. Kaari Utrio: Paperiprinssi Amanita. 4. Leena Lehtolainen: Surunpotku. 5. Katja Kettu: Yöperhonen

Käännetyt kaunokirjat:

1. David Lagercrantz: Se mikä ei tapa. 2. Paula Hawkins: Nainen junassa. 3. Liza Marklund: Rautaveri. 4. E.L. James: Grey. 5. Lee Harper: Kaikki taivaan linnut.

Lasten ja nuorten kirjat:

1. Linda Liukas: Hello Ruby. 2. Sinikka ja Tiina Nopola: Risto Rappääjä ja yöhaukka. 3. Soili Perkiö (toim.) Soiva laulukirja. 4. Jenni Pääksysaari, Nana Sjöblom: Tyttö, sinä olet... 5. Timo Parvela: Ella ja kaverit liemessä.

Tietokirjat:

1. Jari Litmanen: 10. Tuomas Nyholm: Jarkko Ruutu. 3. Värityskirja Mindfulness. 4. Värityksesi mielenrauhaa 2. 5. Värityksesi mielenrauhaa.

Alma Mahlerin elämästä kertova kirja voitti

Kirjan vuosi 2015 -kirjoituskilpailun voittajaksi on valittu **Hanna Weselius** romaani-käsikirjoituksellaan **Alma Mahlerin** elämästä kertova kirja. Nimensä teos saa **Alma Mahlerin** elämästä kertova kirja voitti, joka avioituessaan **Gustav Mahlerin** kanssa 1902 joutui lupaamaan miehelleen, että jättäisi oman uransa tämän hyväksi.

Voittaja palkitaan 5 000 euron rahapalkinnolla ja kustannussopimuksella.

Toiseksi kilpailussa sijoittui **Maija Sirkjärvi** novellikokoelmalla Lemmikki ja muita novelleja.

Kolmanneksi nousi **Teller-vo Uljas** romaani-käsikirjoituksellaan Suoja.

WSOY:n ja WSOY:n kirjallisuussäätiön järjestämään kilpailuun osallistui osallistui 460 kirjoittajaa.

Suosittuja teemoja olivat maahanmuutto ja globaalisuus.

Arkirealismia oli tyyllilajeista yleisin, ja omaa aikaamme käsiteltiin useimmiten oman elämän näkökulmasta.

Kirjoituskilpailun raadin puheenjohtajana toimi WSOY:n kotimaisen kaunokirjallisuuden kustantaja **Anna-Riikka Carlson**.

Muut raadin jäsenet olivat kustannustoimittajat **Samuli Knuuti** ja **Mikko Rouhiainen**, muusikko **Olavi Uusivirta** sekä mahdollisuustiedintäjohtaja **Kirsi Piha**.